

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

30. září 2020 *

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Směrnice 2008/115/ES – Navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí – Rodič vážně nemocného zletilého dítěte – Rozhodnutí o navracení – Opravný prostředek k soudu – Automatický odkladný účinek – Záruky pro případ neukončeného návratu – Základní potřeby – Články 7, 19 a 47 Listiny základních práv Evropské unie“

Ve věci C-402/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím cour du travail de Liège (pracovníprávní soud v Lutychu, Belgie) ze dne 17. května 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 24. května 2019, v řízení

LM

proti

Centre public d'action sociale de Seraing,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, M. Safjan, L. Bay Larsen (zpravodaj), C. Toader a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za belgickou vládu P. Cottinem, jakož i M. Jacobs a C. Pochet, jako zmocněnci,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, jakož i J. M. Hoogveldem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi C. Cattabriga a A. Azema, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 4. března 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 5 a 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi LM, státním příslušníkem třetí země, a centre public d'action sociale de Seraing (veřejné středisko sociální pomoci v Seraingu, Belgie; dále jen „CPAS“) ve věci rozhodnutí tohoto střediska, kterými byl LM odňat nárok na sociální pomoc.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 3 směrnice 2008/115 stanoví:
„Pro účely této směrnice se rozumí:
[...]
3) ‚navracením‘ proces navracení státního příslušníka třetí země, jako dobrovolné splnění povinnosti návratu nebo jako nucený návrat,
 - do země jeho původu, nebo
 - do země tranzitu v souladu s dohodami o zpětném přebírání osob či jinými ujednáními uzavřenými na úrovni Společenství nebo dvoustraně, nebo
 - do jiné třetí země, do níž se dotčený státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit a jež ho přijme;
 - 4) ‚rozhodnutím o navracení‘ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost návratu;
 - 5) ‚vyhoštěním‘ výkon povinnosti návratu, totiž fyzické dopravení osoby mimo území dotyčného členského státu.“
- 4 Článek 5 této směrnice zní takto:
„Při provádění této směrnice členské státy náležitě zohlední
[...]
c) zdravotní stav dotčeného státního příslušníka třetí země
a dodržují zásadu nenavracení.“

5 Článek 8 odst. 3 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy mohou přijmout samostatné správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se vyhoštění nařizuje.“

6 Článek 9 téže směrnice, nadepsaný „Odklad vyhoštění“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy vyhoštění odloží,

- a) pokud by jím byla porušena zásada nenavracení nebo
- b) dokud se uplatňuje odkladný účinek v souladu s čl. 13 odst. 2.“

7 Článek 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115 stanoví:

„1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost využít účinný prostředek právní nápravy ve formě odvolání proti rozhodnutí týkajícímu se navrácení uvedenému v čl. 12 odst. 1 nebo návrhu na jeho přezkum příslušným soudním nebo správním orgánem nebo příslušným subjektem, jehož členové jsou nestranní a jejichž nezávislost je zaručena.

2. Orgán nebo subjekt uvedený v odstavci 1 musí mít pravomoc přezkoumávat rozhodnutí týkající se navrácení a uvedená v čl. 12 odst. 1, včetně možnosti dočasně pozastavit jejich výkon, jestliže nelze dočasné pozastavení uplatnit již podle vnitrostátních právních předpisů.“

8 Článek 14 odst. 1 této směrnice zní takto:

„Členské státy zajistí, s výjimkou situace, na kterou se vztahují články 16 a 17, co největší zohlednění níže uvedených zásad ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí během lhůty pro dobrovolné opuštění území stanovené v souladu s článkem 7 a během doby, kdy bylo uskutečnění vyhoštění odloženo v souladu s článkem 9:

- a) zachování celistvosti rodiny, jejíž příslušníci se nacházejí na jejich území;
- b) poskytování neodkladné zdravotní péče a základní léčby;
- c) umožnění přístupu nezletilým osobám k systému základního vzdělávání podle délky jejich pobytu;
- d) zohlednění zvláštních potřeb zranitelných osob.“

Belgické právo

9 Článek 57 odst. 2 loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'action sociale (organický zákon ze dne 8. července 1976 o veřejných střediscích sociální pomoci), ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví:

„Odchylně od ostatních ustanovení tohoto zákona je posláním veřejného střediska sociální pomoci omezeno na:

- 1° poskytování neodkladné zdravotní pomoci cizincům, kteří protiprávně pobývají v [Belgickém k]rálovství;

[...]

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 Dne 20. srpna 2012 podal LM svým jménem a jménem své dcery R, v té době nezletilá, žádosti o povolení k pobytu ze zdravotních důvodů s odůvodněním, že R trpí několika vážnými onemocněními.
- 11 Vzhledem k tomu, že byly tyto žádosti dne 6. března 2013 uznány za přípustné, LM vznikl nárok na sociální pomoc hrazenou CPAS.
- 12 Příslušný úřad postupně vydal a poté zrušil tři rozhodnutí, kterými zamítl žádosti o povolení k pobytu podané LM. Dne 8. února 2016 bylo vydáno čtvrté rozhodnutí o zamítnutí těchto žádostí. Toto rozhodnutí bylo spojeno s příkazem k opuštění belgického území.
- 13 LM podal dne 25. března 2016 žalobu ke Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro sporné záležitosti cizinců, Belgie) znějící na zrušení a na odklad výkonu uvedeného rozhodnutí, kterým byly zamítnuty jeho žádosti, a příkazu k opuštění území.
- 14 CPAS odňal LM nárok na sociální pomoc s účinností od 26. března 2016, kdy uplynula lhůta k dobrovolnému opuštění území, která mu byla poskytnuta v příkazu k opuštění belgického území. CPAS naproti tomu přiznal LM od 22. března 2016 nárok na neodkladnou zdravotní pomoc.
- 15 V návaznosti na řízení o předběžném opatření, které LM zahájil u tribunal du travail de Liège (pracovněprávní soud prvního stupně v Lutychu, Belgie), byly nároky dotyčné osoby na sociální pomoc obnoveny.
- 16 Dvěma rozhodnutími ze dne 16. května 2017 CPAS tyto nároky na sociální pomoc odňal s účinností od 11. dubna 2017, kdy dcera LM nabyla zletilosti.
- 17 LM napadl tato rozhodnutí žalobou k tribunal du travail de Liège (pracovněprávní soud prvního stupně v Lutychu). Tento soud rozsudkem ze dne 16. dubna 2018 rozhodl, že odnětí nároků na sociální pomoc bylo ode dne, kdy R nabyla zletilosti, právně opodstatněné.
- 18 Dne 22. května 2018 podal LM proti tomuto rozsudku odvolání ke cour du travail de Liège (pracovněprávní soud v Lutychu, Belgie).
- 19 Tento soud podotýká, že předvídatelné zhoršení zdravotního stavu R v případě navrácení do její země původu patrně ve všech ohledech odpovídá stupni závažnosti vyžadovanému k tomu, aby bylo možné učinit závěr, že by vyhoštění dotyčnou osobu vystavilo nelidskému či ponižujícímu zacházení. Kromě toho zmíněný soud uvádí, že s ohledem na zdravotní stav R je přítomnost jejího otce stejně nezbytná jako v době, kdy byla nezletilá.
- 20 Za těchto podmínek se cour du travail de Liège (pracovněprávní soud v Lutychu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je čl. 57 [odst.] 2 [první] pododstavec bod 1 loi organique belge du 8 juillet 1976 des centres publics d'action sociale (belgický organický zákon ze dne 8. července 1976 o veřejných střediscích sociální pomoci) v rozporu s články 5 a 13 směrnice 2008/115/ES ve spojení s čl. 19 [odst.] 2 a článkem 47

Listiny základních práv Evropské unie, jakož i s čl. 14 [odst.] 1 [písm.] b) této směrnice a s články 7 a 12 Listiny základních práv [...], jak byly vyloženy v rozsudku [ze dne 18. prosince 2014, Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453)]:

- zaprvé tím, že v jeho důsledku je cizinci, který je státním příslušníkem třetí země a neoprávněně pobývá na území členského státu, znemožněno zabezpečovat v co největší míře své základní potřeby během řízení o žalobě na neplatnost a na odklad výkonu, kterou podal svým jménem a jako zástupce svého v té době ještě nezletilého dítěte proti rozhodnutí, kterým jim bylo nařízeno opustit území členského státu,
- ačkoli zadruhé na jedné straně uvedené dítě, dnes již zletilé, trpí vážným onemocněním a mohlo by být v případě výkonu tohoto rozhodnutí vystaveno vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší, a na druhé straně je podle názoru lékařů nezbytná přítomnost tohoto rodiče u jeho zletilého dítěte z důvodu jeho zranitelnosti vyplývající z jeho zdravotního stavu (opakované záchvaty srpkovité anémie a nezbytnost chirurgického zákroku za účelem zabránit ochrnutí)?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

- 21 Belgická vláda tvrdí, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřipustná v rozsahu, v němž se týká slučitelnosti normy belgického práva s různými ustanoveními směrnice 2008/115 a Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), neboť mezi situací LM a unijním právem neexistuje podle ní žádná souvislost.
- 22 Tato vláda se tak domnívá, že se LM nemůže dovolávat nároku na sociální pomoc. Není totiž vyhoštěn a nenachází se v žádné ze situací uvedených v článku 14 této směrnice, jelikož jednak lhůta k dobrovolnému opuštění území, která mu byla poskytnuta, uplynula a jednak u něj neběží doba, kdy bylo uskutečnění vyhoštění odloženo.
- 23 Mimoto vzhledem k tomu, že LM netrpí vážným onemocněním, nemůže jeho případné vyhoštění představovat porušení článku 5 uvedené směrnice ve spojení s čl. 19 odst. 2 Listiny. Jeho situace tak není srovnatelná se situací dotčenou ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453).
- 24 V tomto ohledu je třeba připomenout, že systém spolupráce zavedený článkem 267 SFEU je založen na jasné dělbě funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem. V rámci řízení zahajovaného na základě tohoto článku přísluší výklad vnitrostátních ustanovení soudům členských států, a nikoli Soudnímu dvoru, takže Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se vyjadřoval ke slučitelnosti norem vnitrostátního práva s ustanoveními práva unijního. Soudní dvůr je naproti tomu příslušný k tomu, aby vnitrostátnímu soudu poskytl veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které mu umožní posoudit slučitelnost norem vnitrostátního práva s unijní právní úpravou (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 1981, Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten, 272/80, EU:C:1981:312, bod 9, a ze dne 30. dubna 2020, CTT – Correios de Portugal, C-661/18, EU:C:2020:335, bod 28).
- 25 I když tedy znění předběžné otázky položené předkládajícím soudem vybízí Soudní dvůr k tomu, aby se vyjádřil ke slučitelnosti ustanovení vnitrostátního práva s unijním právem, nic Soudnímu dvoru nebrání, aby poskytl předkládajícímu soudu užitečnou odpověď a poskytl mu prvky výkladu unijního práva, které mu umožní, aby sám rozhodl o slučitelnosti vnitrostátního práva s unijním právem.

Vzhledem k tomu, že se tato otázka týká výkladu unijního práva, je proto Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. dubna 2020, CTT – Correios de Portugal, C-661/18, EU:C:2020:335, bod 29 a citovaná judikatura).

- 26 Kromě toho je třeba konstatovat, že cílem položené otázky je zejména určit, zda se článek 14 směrnice 2008/115 použije na takového státního příslušníka třetí země, jako je navrhovatel v původním řízení, i když netrpí vážným onemocněním. Posouzení argumentace belgické vlády, podle níž nemá situace LM žádnou souvislost s unijním právem, je tudíž neoddělitelně spjata s odpovědí, kterou je třeba poskytnout na položenou otázku, a nemůže tedy mít za následek nepřipustnost této otázky (obdobně viz rozsudky ze dne 17. ledna 2019, KPMG Baltics, C-639/17, EU:C:2019:31, bod 11, a ze dne 3. prosince 2019, Iccrea Banca, C-414/18, EU:C:2019:1036, bod 30).
- 27 Z toho vyplývá, že položená otázka je přípustná.

K věci samé

- 28 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda články 5, 13 a 14 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 7, čl. 19 odst. 2, jakož i s články 21 a 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které nestanoví, že základní potřeby státního příslušníka třetí země jsou v co největší míře zabezpečovány, pokud:
- tento státní příslušník třetí země podal opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato;
 - zletilé dítě tohoto státního příslušníka třetí země trpí vážným onemocněním;
 - přítomnost uvedeného státního příslušníka třetí země u tohoto zletilého dítěte je pro toto zletilé dítě nezbytná a
 - jménem uvedeného zletilého dítěte byl podán opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato, jehož výkon by jej mohl vystavit vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší.
- 29 Článek 14 směrnice 2008/115 stanoví určité záruky pro období předcházející navrácení, a zejména během doby, kdy bylo uskutečnění vyhoštění odloženo v souladu s článkem 9 této směrnice (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 55).
- 30 I když z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že belgické orgány formálně nerozhodly o odložení uskutečnění vyhoštění navrhovatele v původním řízení, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že povinnost odložit uskutečnění vyhoštění stanovená v čl. 9 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice se vztahuje na všechny situace, v nichž má členský stát povinnost odložit výkon rozhodnutí o navrácení poté, co byl proti tomuto rozhodnutí podán opravný prostředek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 57).
- 31 Z toho vyplývá, že záruky v období předcházejícím navrácení, které jsou uvedeny v článku 14 směrnice 2008/115, musí být zajištěny v situacích, v nichž má dotýčný členský stát povinnost poskytnout státnímu příslušníku třetí země opravný prostředek s automatickým odkladným účinkem proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, body 53 a 58).
- 32 Pro účely odpovědi na položenou otázku je tedy třeba určit, zda otec vážně nemocného zletilého dítěte, jehož přítomnost je pro toto zletilé dítě nezbytná, musí mít v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, právo podat takový opravný prostředek s odkladným účinkem.

- 33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115 musí mít státní příslušník třetí země možnost využít účinný prostředek právní nápravy proti rozhodnutí o navrácení přijatému vůči jeho osobě, avšak tento prostředek nemusí nezbytně mít odkladný účinek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, body 43 a 44).
- 34 Znaky uvedeného opravného prostředku však musí být definovány v souladu s článkem 47 Listiny, podle něhož má každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, právo na účinné soudní prostředky nápravy za podmínek stanovených tímto článkem, a v souladu se zásadou nenavrácení zaručenou zejména v čl. 19 odst. 2 Listiny a v článku 5 směrnice 2008/115 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, body 45 a 46, jakož i ze dne 19. června 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, body 52 a 53).
- 35 Soudní dvůr z předcházejících úvah vyvodil, že aby byly ve vztahu k dotyčnému státnímu příslušníkovi třetí země splněny požadavky plynoucí ze zásady nenavrácení a z článku 47 Listiny, musí mít opravný prostředek podaný proti rozhodnutí o navrácení automatický odkladný účinek, pokud by tento státní příslušník mohl být v důsledku výkonu tohoto rozhodnutí zejména vystaven skutečnému riziku zacházení odporujícímu čl. 19 odst. 2 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, bod 56).
- 36 Tak je tomu zejména v případě, že výkon rozhodnutí o navrácení může vážně nemocného státního příslušníka třetí země vystavit vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 53).
- 37 Naproti tomu je nutno konstatovat, že rodič takového státního příslušníka třetí země není z důvodu samotného tohoto postavení přímo vystaven riziku, že v případě výkonu rozhodnutí o navrácení bude podroben zacházení odporujícímu čl. 19 odst. 2 Listiny.
- 38 Je však třeba zdůraznit, že povinnost zajistit v určitých případech vážně nemocnému státnímu příslušníku třetí země právo podat opravný prostředek s automatickým odkladným účinkem proti rozhodnutí o navrácení, které se na něj vztahuje, má v konečném důsledku za cíl zaručit, že toto rozhodnutí nebude vykonáno před tím, než příslušný orgán posoudí argumentaci uplatněnou na podporu tohoto opravného prostředku, pokud by tento výkon znamenal navrácení do třetí země, v níž uvedenému státnímu příslušníku hrozí, že bude podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, body 49 a 50).
- 39 Cílem této povinnosti je tedy umožnit dotyčné osobě, aby dočasně setrvala na území členského státu, který vůči ní přijal rozhodnutí o navrácení.
- 40 Pokud je přitom tato osoba z důvodu svého zdravotního stavu zcela závislá na rodiči, jehož přítomnost je pro ni nezbytná, výkon rozhodnutí o navrácení přijatého vůči tomuto rodiči, který by znamenal bezodkladný odchod uvedeného rodiče do třetí země, by mohl ve skutečnosti uvedené osobě bránit v tom, aby dočasně setrvala na území tohoto členského státu.
- 41 Povolení výkonu takového rozhodnutí o navrácení ještě před tím, než příslušný orgán posoudí argumentaci vycházející ze situace tohoto dítěte, by tudíž mohlo ve skutečnosti zbavit uvedené dítě ochrany, které musí požívat podle článků 5 a 13 směrnice 2008/115 ve spojení s čl. 19 odst. 2 a článkem 47 Listiny. Za účelem zajištění účinnosti této ochrany tedy musí mít rodič téhož dítěte podle těchto ustanovení právo podat opravný prostředek s automatickým odkladným účinkem proti rozhodnutí o navrácení, které bylo vůči němu přijato.

- 42 Okolnost, že dotyčné dítě bylo v okamžiku přijetí rozhodnutí o navrácení směřujícího vůči jeho rodiči zletilé nebo nabylo zletilosti v průběhu řízení, je v tomto ohledu irelevantní, je-li prokázáno, že závislost dítěte na rodiči navzdory nabytí zletilosti přetrvává.
- 43 Kromě toho jestliže belgická vláda tvrdí, že opravný prostředek s automatickým odkladným účinkem by měl být v každém případě zaručen pouze proti rozhodnutí o vyhoštění, a nikoli proti rozhodnutí o navrácení, je třeba upřesnit, že soudní ochrana zaručená státnímu příslušníku třetí země, vůči němuž bylo přijato rozhodnutí o navrácení, jehož výkon jej může vystavit skutečnému riziku zacházení odporujícímu čl. 19 odst. 2 Listiny, by byla nedostatečná, kdyby tento státní příslušník třetí země nemohl proti tomuto rozhodnutí podat takový opravný prostředek s odkladným účinkem od okamžiku, kdy mu bylo doručeno.
- 44 Na jedné straně totiž z čl. 3 bodů 3 až 5 směrnice 2008/115 vyplývá, že rozhodnutí o navrácení již pojmově ukládá nebo prohlašuje povinnost příslušného státního příslušníka třetí země vrátit se do třetí země, zatímco pojem „vyhoštění“ označuje fyzické dopravení tohoto státního příslušníka třetí země mimo území dotyčného členského státu.
- 45 Proto i v členském státě, v němž je po vydání rozhodnutí o navrácení přijat na základě čl. 8 odst. 3 této směrnice samostatný akt nařizující vyhoštění, má samotné rozhodnutí o navrácení za následek, že dotyčnému státnímu příslušníku třetí země není umožněno dočasně setrvat na území tohoto členského státu do doby, než bude posouzena argumentace předložená na podporu opravného prostředku podaného proti uvedenému rozhodnutí. Z tohoto důvodu dosažení cíle uvedeného v bodě 39 tohoto rozsudku vyžaduje, aby byl zaručen odklad výkonu rozhodnutí o navrácení, který nelze platně nahradit odkladem výkonu rozhodnutí o vyhoštění, jež by mohlo být následně přijato.
- 46 Na druhé straně vazba, kterou unijní normotvůrce výslovně zakotvil mezi čl. 9 odst. 1 písm. b), čl. 13 odst. 2 a čl. 14 odst. 1 směrnice 2008/115, ukazuje, že účelem posledně uvedeného ustanovení je zejména poskytnout minimální záruky státním příslušníkům třetích zemí po celou dobu, po kterou musí být výkon povinnosti návratu, která jim byla uložena, nutně odložen.
- 47 Řešení navrhované belgickou vládou by však členským státům naopak umožnilo poskytnout takové záruky pouze v případech, kdy bylo kromě rozhodnutí o navrácení přijato i rozhodnutí o vyhoštění. Příslušné orgány by tak mohly podle svého uvážení činit rozdíly v poskytování těchto záruk tím, že rozhodnutí o vyhoštění nepřijmou.
- 48 Soudní dvůr ostatně v bodě 56 rozsudku ze dne 19. června 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465), upřesnil, že povinnost stanovit v určitých případech opravný prostředek s automatickým odkladným účinkem proti rozhodnutí o navrácení platí *a fortiori* ve vztahu k případnému rozhodnutí o vyhoštění, a rozhodl tedy, že se tato povinnost neomezuje na posledně uvedený druh rozhodnutí.
- 49 Pokud jde kromě toho o argumentaci belgické vlády, jejímž cílem je prokázat, že belgické právní předpisy upravující žaloby podané proti rozhodnutím o navrácení jsou v souladu s unijním právem, je třeba připomenout, že z judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 24 tohoto rozsudku vyplývá, že Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se v rámci řízení zahajovaného na základě článku 267 SFEU vyjadřoval ke slučitelnosti norem vnitrostátního práva s ustanoveními unijního práva.
- 50 Z výše uvedeného vyplývá, že státní příslušník třetí země, který je rodičem vážně nemocného zletilého dítěte, jež je na něm závislé a vůči němuž bylo přijato rozhodnutí o navrácení, jehož výkon by mohl toto zletilé dítě vystavit vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší, musí v období přecházejícím navrácení požívat záruk stanovených v článku 14 směrnice 2008/115.

- 51 Na základě těchto záruk musí členské státy podle čl. 14 odst. 1 písm. a), b) a d) této směrnice zajistit, aby byla co nejvíce zachována celistvost rodiny, jejíž příslušníci se nacházejí na jejich území, poskytována neodkladná zdravotní péče a základní léčba a zohledněny zvláštní potřeby zranitelných osob.
- 52 Předpokladem dodržení těchto zásad je zabezpečení základních potřeb takového státního příslušníka třetí země, jako je navrhovatel v původním řízení, jinak by – jak zdůrazňuje předkládající soud a jak uvedl generální advokát v bodě 93 svého stanoviska – tento navrhovatel nemohl zůstat u svého zletilého dítěte a poskytnout mu potřebnou podporu v období, kdy je tomuto dítěti umožněno dočasně setrvat na území dotyčného členského státu (obdobně viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 60).
- 53 Tato povinnost však platí pouze tehdy, pokud tento státní příslušník třetí země nemá prostředky na to, aby své potřeby zabezpečil sám (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 59).
- 54 Kromě toho vymezení formy zabezpečování těchto základních potřeb dotyčného státního příslušníka třetí země je věcí samotných členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 61). Nelze proto vyloučit, že zabezpečení těchto potřeb může mít formu sociální pomoci poskytované přímo zletilému dítěti, pokud je tato péče vhodná a dostatečná k zabezpečení uvedených potřeb, jakož i k tomu, aby bylo rodiči tohoto dítěte umožněno, aby mu poskytl potřebnou podporu, což případně přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 55 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že články 5, 13 a 14 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 7, čl. 19 odst. 2, jakož i s články 21 a 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které nestanoví, že základní potřeby státního příslušníka třetí země jsou v co největší míře zabezpečovány, pokud:
- tento státní příslušník třetí země podal opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato;
 - zletilé dítě tohoto státního příslušníka třetí země trpí vážným onemocněním;
 - přítomnost uvedeného státního příslušníka třetí země u tohoto zletilého dítěte je nezbytná;
 - jménem uvedeného zletilého dítěte byl podán opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato, jehož výkon by jej mohl vystavit vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší, a
 - tentýž státní příslušník třetí země nemá prostředky na to, aby své potřeby zabezpečil sám.

K nákladům řízení

- 56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Články 5, 13 a 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ve spojení s článkem 7, čl. 19 odst. 2, jakož i s články 21 a 47

Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které nestanoví, že základní potřeby státního příslušníka třetí země jsou v co největší míře zabezpečovány, pokud:

- tento státní příslušník třetí země podal opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato;**
- zletilé dítě tohoto státního příslušníka třetí země trpí vážným onemocněním;**
- přítomnost uvedeného státního příslušníka třetí země u tohoto zletilého dítěte je nezbytná;**
- jménem uvedeného zletilého dítěte byl podán opravný prostředek proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu bylo přijato, jehož výkon by jej mohl vystavit vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší, a**
- tentýž státní příslušník třetí země nemá prostředky na to, aby své potřeby zabezpečil sám.**

Podpisy.